

УДК 351:861

*С. А. Вавренюк,
д. держ. упр., доцент, професор кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт,
Національний університет цивільного захисту України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6396-9906>*

*І. М. Хмиров,
д. держ. упр., доцент, доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту,
Національний університет цивільного захисту України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7958-463X>*

*А. П. Хрятинський,
д. держ. упр., провідний науковий співробітник,
Науково-дослідний інститут публічного права
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2492-051X>*

*М. Б. Григор'ян,
к. т. н., доцент, доцент кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт,
Національний університет цивільного захисту України
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0359-5735>*

*О. В. Власенко,
викладач кафедри інженерної та аварійно-рятувальної техніки,
Національний університет цивільного захисту України
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1326-6898>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.4.301

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕХАНІЗМУ УТВОРЕННЯ ТА РОБОТИ ШТАБУ З ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

*S. Vavreniuk,
Doctor of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Organization
and Conduct of Emergency Rescue Operations, National University of Civil Protection of Ukraine*

*I. Khmyrov,
Doctor of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Civil Protection Management, National University of Civil Protection of Ukraine*

*A. Khriapynskyi,
Doctor of Sciences in Public Administration, Leading researcher, Public Law Academic and Research Institute*

*M. Grygorian,
Associate Professor, Associate Professor of the Department of Organization and Conduct of Emergency
Rescue Operations, National University of Civil Protection of Ukraine*

*O. Vlasenko,
Teacher of the Department of Engineering and Emergency Rrescue Equipment, National University of Civil Protection of Ukraine*

STATE REGULATION OF THE MECHANISM FOR ESTABLISHING AND OPERATING
EMERGENCY RESPONSE HEADQUARTERS AS A FACTOR IN ENSURING
NATIONAL SECURITY

**В статті розкриті теоретичні та практичні аспекти державного регулювання механізму утво-
рення й функціонування штабу з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, що є ключовим
елементом системи забезпечення національної безпеки.**

Проведено комплексний аналіз нормативних джерел по забезпеченню діяльності штабів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Безпосередньо проаналізовані положення Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації", котрі регламентують порядок його створення, організаційну структуру, його функції й інформаційне забезпечення.

Показано визначальну роль штабу, яка полягає в координації дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Визначено значення оперативно-технічної й звітної документації як інструменту управління, що дає можливість безперервно здійснювати процес прийняття управлінських рішень, об'єктивно оцінювати обстановку в зоні НС й ефективно контролювати виконання заходів направлених на ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій.

В статті автором зазначені проблемні напрями практичної реалізації вимог державного регулювання в контексті міжвідомчої взаємодії, інформаційного обміну й ресурсного забезпечення в діяльності штабів.

У висновках автор пропонує пріоритетні напрями вдосконалення механізмів державного регулювання в сфері функціонування штабів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій з врахуванням сучасних викликів та загроз національній безпеці з врахуванням умов воєнного стану.

The article reveals the theoretical and practical aspects of state regulation of the mechanism for establishing and operating emergency response headquarters, which is a key element of the national security system.

A comprehensive analysis of regulatory sources on ensuring the operation of emergency response headquarters has been conducted. The provisions of the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Regulations on the Emergency Response Headquarters and Types of Operational, Technical, and Reporting Documentation of the Emergency Response Headquarters" are directly analyzed, which regulate the procedure for its creation, organizational structure, functions, and information support.

The decisive role of the headquarters, which consists in coordinating the actions of state authorities, local self-government bodies, management bodies, and civil protection forces during the elimination of the consequences of emergencies, is demonstrated.

The importance of operational, technical, and reporting documentation as a management tool that enables continuous management decision-making, objective assessment of the situation in the emergency zone, and effective control over the implementation of measures aimed at eliminating the consequences of emergencies is determined.

In the article, the author identifies problematic areas in the practical implementation of state regulation requirements in the context of interagency cooperation, information exchange, and resource provision in the activities of headquarters.

In the conclusions, the author proposes priority areas for improving state regulation mechanisms in the functioning of emergency response headquarters, taking into account current challenges and threats to national security and the conditions of martial law.

Ключові слова: державне регулювання, надзвичайна ситуація, штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, система управління, органи державної влади, звітна документація, механізм утворення.

Key words: state regulation, emergency situation, emergency response headquarters, management system, state authorities, reporting documentation, formation mechanism.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Умови воєнного стану зумовили появу нових загроз та їх вплив на критичну інфраструктуру. За статистич-

ними даними Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) зростає кількість та масштаби НС техногенного, природного й соціального характеру. За таких умов актуальним є питання державного регулювання процесів реагування на надзвичайні ситуації й ліквідації наслідків цих НС. При цьому одним із еле-

ментів управління є штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Тому питання утворення й функціонування штабу, чіткість організації його роботи, нормативна визначеність повноважень та рівень міжвідомчої координації впливають на швидкість прийняття управлінських рішень, їх своєчасність, мінімізацію людських, матеріальних й екологічних втрат, а також рівень захищеності національних інтересів держави.

Разом з тим, в практичному досвіді виявлено ряд проблем, котрі пов'язані з реалізацією положень чинного законодавства, безпосередньо нормативно-правових актів щодо діяльності штабів з ліквідації наслідків НС. До таких проблемних питань можна віднести недостатню узгодженість дій між органами влади, органами управління та силами цивільного захисту, складність інформаційного обміну, формальність ведення оперативної-технічної й звітної документації, а також обмежені можливості адаптації управлінських механізмів до динамічних умов кризового середовища. Все це зумовлює потребу в удосконаленні діючих механізмів державного регулювання при роботі штабів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Зазначена проблематики тісно пов'язана з науковими й практичними завданнями в сфері державного регулювання, цивільного захисту та національної безпеки. Що в результаті її дослідження дозволить розробити ефективні способи координації дій органів влади з органами управління та силами ліквідації наслідків НС, вдосконалити нормативно-правове забезпечення діяльності штабів та підвищити результативність управлінських рішень під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Вирішення цих завдань сприятиме зміцненню спроможності держави протидіяти сучасним загрозам та викликам й забезпечити стає функціонування системи національної безпеки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Загальні механізми управління, реформування інституції та міжвідомчої взаємодії в сфері цивільного захисту та питаннях реагування на надзвичайні ситуації висвітлені в працях вітчизняних науковців. Так, в наукових працях М. Андрієнко та О. Борис розглядали напрямки й проблематику реформування ДСНС, що безпосередньо впливає на спроможність системи реагування й управління під час НС.

Окремий науковий доробок присвячений удосконаленню управлінських рішень в надзвичайних ситуаціях. Зокрема, А. Терентьєва досліджувала проблематику стандартизації прийняття управлінських рішень в умовах НС, що в свою чергу впливає на підвищення оперативності й узгодженості дій суб'єктів реагування на надзвичайну ситуацію.

Ряд сучасних публікацій висвітлюють питання координації дій та взаємодії між органами влади та силами реагування. В дослідженнях К. Белікова, Ю. Кравченка, О. Марченко проведений аналіз в правовому, організаційному й економічному вимірах, що стосується питань організації взаємодії, а це тотожні питання функціонування штабу з ліквідації наслідків НС як координаційного органу.

Однак, як свідчить проведений огляд наявних публікаційних джерел в питаннях реформ й процедур управління та взаємодії, питань узгодженості повноважень, обов'язків і механізмів координації між суб'єктами реагування та ліквідації наслідків НС, необхідно подальше системне дослідження, особливо з нормативним закріпленням діяльності штабів та його документального забезпечення.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета статті — дослідження державного регулювання механізму утворення та роботи штабу з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій як складової системи забезпечення національної безпеки та визначення напрямів удосконалення його діяльності в сучасних умовах.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- провести аналіз діючих нормативно-правових актів з питань утворення й функціонування штабів з ліквідації наслідків НС;

- дослідити роль та місце штабів в системі державного регулювання й цивільного захисту під час реагування на надзвичайні ситуації;

- виявити основні проблеми практичної реалізації механізму державного регулювання діяльності штабу в умовах сучасних загроз і воєнного стану;

- обґрунтувати пропозиції по вдосконаленню механізму державного регулювання штабу з ліквідації наслідків НС для підвищення рівня національної безпеки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В сучасних умовах стан безпеки держави характеризується підвищенням рівнем загроз техногенного, соціального й природного характеру, що в свою чергу зумовлює підвищені вимоги до системи цивільного захисту та державного регулювання процесів реагування на надзвичайні ситуації. В умовах воєнного стану надзвичайні ситуації мають комплексний характер, при цьому поєднують ознаки техногенних і воєнних загроз, що супроводжується значними руйнуваннями об'єктів критичної інфраструктури. Система реагування на НС в нашій державі є складовою загальнодержавного механізму забезпечення національної безпеки й цивільного захисту населення та територій. Важливе значення у цій системі відіграє штаб з ліквідації наслідків НС як тимчасовий координаційний орган управління, діяльність якого впливає на рівень захищеності населення, територій і національних інтересів держави.

Нормативно-правове регулювання утворення й функціонування штабів з ліквідації наслідків НС сьогодні формує основу для реалізації державної політики в сфері цивільного захисту та впливає на стійкість системи реагування в сучасних умовах, враховуючи воєнний стан. Чинні законодавчі та підзаконні акти визначають загальні принципи управління, розмежування повноважень, порядок залучення сил та засобів, а також організаційні механізми координації між органами влади, органами управління та силами цивільного захисту.

Важливим у цій системі є Постанова КМУ, якою затверджено "Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та Видів оперативної-технічної і звітної документації". Даний нормативний документ формує організаційну й функціональну модель діяльності штабу, визначає його статус як координаційного органу управління та регламентує основні управлінські процедури. Саме цей документ дає можливість уніфікувати модель роботи штабу, що здійснює управлінський цикл "оцінка обстановки-постановка завдань-організація виконання-контроль-документування-узагальнення результатів".

Проаналізувавши чинну нормативно-правову базу необхідно зазначити, що її перевагою є регламентація структури й функцій штабу, визначення повноважень посадових осіб та встановлення єдиних підходів до організації управління. Це забезпечує правову визначеність, знижує дублюючу функцію між органами управління й підвищує узгодженість дій під час ліквідації наслідків НС.

Однак, сьогодні спостерігається обмежена гнучкість та недостатність адаптованості нормативно-правового законодавства до умов швидкозмінної обстановки, яка є типовою для масштабних надзвичайних ситуацій, особливо це видно під час умов воєнного стану [4].

Рішення про створення і подальшу ліквідацію штабу приймає керівник з ліквідації наслідків НС, який визначає його кількісний та персональний склад, місце його розгортання, терміни прибуття залучених до його роботи працівників, а також призначає начальника штабу. Таке рішення формується у формі розпорядження.

В залежності від характеру походження та рівня надзвичайної ситуації до складу штабу з ліквідації наслідків входять представники ДСНС України, керівники аварійно-рятувальних служб, експерти й представники центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органи місцевого самоврядування [1, ст. 75, 77]. Усі представники формують групи по напрямкам й кількість таких груп визначається керівником робіт з ліквідації НС в залежності від особливостей надзвичайної ситуації. Штаб під час своєї роботи взаємодіє з центрами управління в НС, котрі забезпечують його роботу.

Такий міжвідомчий склад забезпечує комплексний підхід до управління та дозволяє враховувати специфіку різних напрямів ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Штаб створюється для безпосереднього керівництва й координації дій органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, сил цивільного захисту та інших суб'єктів, котрі залучені до ліквідації наслідків НС. Завданням штабу є оцінювання обстановки, організація взаємодії між учасниками реагування, підготовка й доведення управлінських рішень та контроль за виконанням заходів з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Отже нормативно закріплюється централізований характер управління й визначається провідна роль штабу в системі реагування.

Штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації є органом управління, завдяки якому відбувається централізоване прийняття й доведення рішень, погоджуються дії суб'єктів реагування та здійснюється контроль

заходів. Місце штабу визначається функцією інтеграції ресурсів й повноважень органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту.

Практична реалізація координаційної функції штабу здійснюється через організацію взаємодії, а саме:

- залучення представників різних відомств в групи, які входять в склад штабу;
- встановлення каналів зв'язку;
- визначення порядку обміну інформацією між групами штабу;
- проведення робочих засідань з визначення напрямів і обов'язків;
- формування та ведення управлінської документації та постановка завдань виконавцям.

Місце в діяльності штабів з ліквідації наслідків НС посідає інформаційне забезпечення управлінських процесів, котре реалізується через систему оперативної-технічної та звітної документації. В Положенні про штаб [5, ст. 2] визначений перелік документації, яку веде штаб під час ліквідації наслідків НС. Така документація дозволяє забезпечити безперервність управління, фіксувати фактичний стан обстановки, відображати динаміку розвитку надзвичайної ситуації та контролювати виконання управлінських рішень.

До нормативно-технічної й звітної документації відноситься:

- журнал розпоряджень керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- оперативний журнал з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- розрахунок сил і засобів (техніки), залучених до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- картка зв'язку в зоні надзвичайної ситуації;
- доповідь старшої посадової особи про склад сил і засобів (техніки), що прибули для ліквідації наслідків надзвичайної ситуації (вибули із зони надзвичайної ситуації);
- звіт про роботу залучених до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації сил і засобів (техніки) цивільного захисту.

В залежності від особливостей НС й обстановки в зоні надзвичайної ситуації та за необхідності також ведеться:

- робоча карта (схема) зони надзвичайної ситуації;
- оперативний план заходів з ліквідації наслідків НС;
- журнал обліку постраждалих та загиблих під час НС;
- журнал обліку матеріально-технічного забезпечення ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- журнал обліку аналізів проб (повітря, води та ґрунту).

Уніфікація форм документації й встановлення єдиних вимог до її ведення є позитивним рішенням, яке сприяє стандартизації управлінських рішень та допомагає краще налагодити взаємодію між різними рівнями та групами управління.

Однак є ряд проблемних питань під час використання нормативно визначених форм документації. Так орієнтація на паперовий документообіг обмежує оперативність обміну інформацією, ускладнює процес уза-

гальнення даних та не відповідає вимогам цифровізації публічного управління. А це в свою чергу негативно впливає на швидкість прийняття управлінських рішень під час ліквідації НС й знижує ефективність реагування в умовах обмеження часу та ресурсів.

Діяльність штабу з ліквідації наслідків НС залежить від рівня підготовленості посадових осіб, котрі залучаються до його роботи та від міжвідомчої взаємодії.

Взаємодія органів державної влади, органів управління й сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків НС здійснюється на принципі єдиноначальності, чіткого розмежування повноважень і координації дій через штаб. Органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування забезпечують нормативне, організаційне та ресурсне супроводження заходів реагування, тоді як сили ЦЗ направляються в зону НС та проводять аварійно-рятувальні та інші не відкладні роботи, які дають можливість локалізувати зону та в подальшому ліквідувати наслідки надзвичайної ситуації [6, с. 179–189]. Штаб при цьому є центральною ланкою, через яку здійснюються погодження рішень, доведення завдань до виконавців й контроль за їх виконанням.

Робота штабу з ліквідації наслідків НС ґрунтується на безперервному управлінському циклі, котрий включає збір й узагальнення інформації про обстановку в зоні НС, аналіз і прогнозування розвитку аварії, підготовку управлінських рішень, організацію їх реалізації та оцінювання результатів. Засідання штабу проводиться в залежності динаміки розвитку надзвичайної ситуації, прийняті рішення оформлюються до встановлених вимог і доводяться до виконавців визначеними каналами зв'язку. Коли є зміна обстановки під час розвитку НС штаб коригує раніше прийняті рішення та здійснює перерозподіл сил та засобів.

На практиці виникають проблеми, зумовлені організаційними так і нормативними чинниками, що пов'язані з неузгодженістю дій суб'єктів реагування, нечітким розмежуванням повноважень й недостатнім рівнем інформаційного обміну. Безпосередньо такі проблеми виникають під час ліквідації масштабних НС, коли управлінські рішення повинні прийматися в умовах підвищеного ризику й невизначеності.

До таких проблемних ситуацій можна віднести наступні:

- визначені процедури та заходи, які проводяться під час ліквідації наслідків НС не достатньо адаптовані до ситуації з високою динамікою, невизначеністю й паралельністю подій, які притаманні такій надзвичайній ситуації з врахуванням умов воєнного стану;
- погіршується міжвідомча взаємодія через різні формати інформаційних потоків, різняться підходи до обліку та звітності, обмеження зв'язку, а також конкуренція на місцях;
- ведення оперативно-технічної та звітної документації супроводжується навантаженням на персонал в період пікового реагування, що знижує оперативність управління. Документування в паперовому вигляді обмежує швидкий доступ до актуальних даних, ускладнює консолідацію інформації й контроль виконаних рішень;
- підготовка кадрів, а саме низький рівень, недостатність навичок роботи в штабному форматі, відсут-

ність одних тренувальних сценаріїв впливають на якість планування, постановку завдань та контроль.

В сукупності визначені проблеми знижують результативність механізму державного регулювання діяльності штабу в умовах сучасних викликів й загроз та дають можливість обґрунтувати напрями вдосконалення, котрі мають системний характер і пов'язані з підвищенням оперативності, сумісності, доказовості управлінських рішень.

Удосконалення полягає в розвитку нормативного уточнення порядку роботи штабу в умовах воєнного стану й комбінованих надзвичайних ситуацій, саме:

- синхронізації рішень щодо захисту населення;
- поетапності проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;
- відновлення критичних сервісів, логістики, ресурсів.

Доцільно запровадити уніфіковані цифрові форми оперативно-технічної й звітної документації з визначенням мінімально необхідного набору даних для різних етапів реагування, це зменшить час реагування та порівняння інформації між рівнями управління.

Інформаційний обмін між органами влади, органами управління й силами цивільного захисту необхідно проводити через погоджені протоколи, єдині довідники показників та регламент оновлення даних, тим самим підвищується ситуаційна обізнаність різних груп штабу.

Стандартизація підготовки персоналу, що входять до складу штабу, через регулярні штабні навчання за типовими сценаріями, навчання з ведення документації, відпрацювання взаємодії між суміжними службами та алгоритми контролю виконаних рішень підвищать ефективність реагування на НС та мінімізують час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Реалізації цих пропозицій створить підстави до стійкого й прогнозованого управління ліквідацією наслідків НС, що напругу пов'язано з підвищенням спроможності держави до реагування на загрози та підтримання рівня національної безпеки.

Саме з позиції забезпечення національної безпеки [2, с. 305—308] штаб з ліквідації наслідків НС є інструментом державного регулювання, спроможність якого визначає рівень стійкості держави до різного характеру надзвичайних ситуацій. Ефективна робота штабу дозволяє мінімізувати втрати людських й матеріальних ресурсів, захистити об'єкти критичної інфраструктури [3, ст. 4–5], знизити негативні соціально-економічні наслідки НС. Однак зазначені в роботі недоліки в нормативному регулюванні та в організації роботи штабів можуть знизити рівень державного регулювання.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

По результатах проведеного дослідження, можна підсумувати, що державне регулювання механізму утворення та функціонування штабу з ліквідації наслідків НС є складовою системи забезпечення національної безпеки й ефективного реагування на комбіновані надзвичайні ситуації, різного характеру та рівня. Нормативно-правове закріплення роботи штабів під час НС, зокрема через положення Кодексу цивільного захисту Ук-

раїни, Положення про штаб, відповідні акти КМУ, створюють правові передумови для централізованого управління, координації дій суб'єктів реагування й узгодженість управлінських рішень в процесі ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Встановлено, що штаб з ліквідації НС виконує координаційну й інформаційно-аналітичну функцію, при цьому забезпечується взаємодія органів виконавчої влади, органів управління й сил цивільного захисту. Визначені завдання штабу, міжвідомчий склад та регламентовані управлінські процедури підвищують оперативність прийняття рішень й ефективність реалізації заходів реагування. Одночасно з цим, виявлено, що чинна система державного регулювання має обмеження, котрі пов'язані з недостатньою гнучкістю нормативних процедур, перевантаженням паперових форм документообігу й обмеженням рівнем інтеграції інформаційних ресурсів різних суб'єктів управління.

Результати свідчать про необхідність подальшого вдосконалення механізмів державного регулювання діяльності штабів з ліквідації наслідків НС, при цьому необхідно враховувати сучасні загрози й виклики, умови воєнного стану. Перспективи подальших наукових розвідок в цьому напрямі доцільно пов'язувати з дослідженням цифровізації управлінських процесів, інтегрування інформаційно-аналітичних систем підтримки прийняття рішень з обґрунтуванням міжвідомчої взаємодії, адаптованої до комбінованих надзвичайних ситуацій. Дослідження повинні бути спрямовані на оцінювання діяльності штабів з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації за кількісними та якісними показниками, що дозволить сформувати науково обґрунтовані рекомендації по підвищенню рівня національної безпеки й стійкості системи цивільного захисту України.

Література:

1. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 2 жовтня 2012р. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
2. Помаза-Пономаренко А.Л., Мороз С.А. Цивільний захист як сфера забезпечення національної безпеки України. Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Житомир. 07 серпня 2023. С. 305—308.
3. Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16.11.2021 р. № 1882-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>.
4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
5. Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Наказ МВС України від 26.12.2014. № 1406. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-15#Text>
6. Vavreniuk S., Chernysh R., Grygorian M., Kryshstal V. Functions of state authorities in responding to and eliminating the consequences of emergency situations. Public administration and state security aspects.2(2025). 2025. P. 179—189.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), Law of Ukraine "Civil Protection Code of Ukraine: Law of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (Accessed 08 February 2026).
2. Pomaza-Ponomarenko, A.L. and Moroz, S.A. (2023), "Civil defense as a sphere of ensuring the national security of Ukraine", Zbirka dopovidej na Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnij konferentsii [Conference Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference], National University, Zhytomyr, Ukraine, August 07, 2023, pp. 305—308.
3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), Law of Ukraine "On critical infrastructure: Law of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text> (Accessed 08 February 2026).
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), Law of Ukraine "On the legal regime of martial law: Law of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (Accessed 08 February 2026).
5. Ministry of Internal Affairs of Ukraine (2014), "On Approval of the Regulations on the Emergency Response Headquarters and Types of Operational, Technical, and Reporting Documentation of the Emergency Response Headquarters", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-15#Text> (Accessed 08 February 2026).
6. Vavreniuk, S. Chernysh, R. Grygorian, M. and Kryshstal, V. (2025), "Functions of state authorities in responding to and eliminating the consequences of emergency situations", Public administration and state security aspects. vol. 2, pp. 179—189.

Отримано редакцією журналу / Received: 09.02.26

Процеженовано / Revised: 13.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 17.02.26

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663